

TISKOVÁ ZPRÁVA

Zásahy do Místodržitelského paláce v Brně

Brno, 28. srpna 2024

Někdejší augustiniánský klášter, po josefínských reformách proměněný na sídlo a úřad moravského místodržitele, patří k nejvýznamnějším barokním památkám v městské památkové rezervaci Brno. Během posledních měsíců probíhaly v jeho části spravované Moravskou galerií v Brně, rozsáhlé stavební úpravy, jejichž výsledkem je nové návštěvnické zázemí a proměna vnitřního nádvoří.

Podle záměrů spokojeného vedení Moravské galerie má podoba architektonických zásahů vycházet vstříc požadavkům a pohodlí návštěvníků, ale z hlediska památkové péče zde došlo k několika zásadním pochybením. Nejviditelnějším nedostatkem je stav venkovní fasády, která se dlouhodobě nachází v havarijním stavu. Zatímco mnohá křídla někdejšího kláštera vlastněná Katastrálním úřadem má nové fasády už několik let, část spravovaná Moravskou galerií působí značně neutěšeným dojem. Navzdory této situaci však vedení Moravské galerie, i přes názory Národního památkového ústavu od obnovy fasády upustilo. Naopak byly provedeny podstatné zásahy do původní stavby, prováděné v rozporu se zásadami památkové péče.

Přestože odborným garantům Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Brně nebyla ani přes opakované výzvy poskytnuta relevantní projektová dokumentace, riziková řešení byla zjevná už během realizace. Týkala se například barokních pilířů v nově vytvořeném vstupu, do nichž byly bez předchozích konzultací provedeny zcela nevhodné destruktivní zásahy, díky nimž přišly tyto architektonické prvky o svojí původní podobu. Podobně problematickými zásahy prošly části klenebního systému, viditelně proměněné nově umístěnou elektroinstalací s nevhodným typem osvětlení. Investor se souhlasem Odboru památkové péče Magistrátu města Brna umístil do reprezentativních interiérů neadekvátní topná tělesa, pohledově zasahující do barokních prostor objektu a původní koncepci interiérů narušil také proměnou proporcí dveřních otvorů na chodbě jižního křídla a jejich novými výplněmi.

Nejviditelnějším architektonickým zásahem je však nový vstupní otvor, proražený do barokní fasády z ulice Běhounské. Oproti schválené verzi úprav byla změněna jeho šíře. Vstup, který měl být vytvořen v rozsahu původního okenního otvoru, shodného s ostatními okenními osami fasády, se tak stal paradoxně užší a značně převýšenou intervencí do jinak barokního průčelí. Jeho nepřehlédnutelný vzhled výrazně změnil podobu do té doby stylově jednotné fasády a je z hlediska památkové péče značně sporný. Architektonické ambice v tomto případě jednoznačně převážily nad zjevnou hierarchií hodnot, v níž jednoznačně vítězí v Brně poměrně ojedinělá barokní fasáda architekta Mořice Grimma. Neadekvátní zásah byl kolaudován úředníky magistrátu bez závazného stanoviska a přítomnosti pracovníků Národního památkového ústavu, jejichž návrhy a podněty, pronesené během kontrolních dnů, zůstaly z velké části bez povšimnutí. Podobně odmítavě byly ze strany investora řešeny i návrhy garantů NPÚ týkající se výstředních doplňků v podobě současného interiérového designu, které setřely dosud barokní vzhled galerijních interiérů.

S politováním je nutné konstatovat, že při zásadní památkové obnově části Místodržitelského paláce v Brně nevyužil investor zákonnou možnost opřít se o odborná stanoviska NPÚ, čímž došlo k řadě nežádoucích a mnohdy nevratných zásahů do barokního charakteru stavby, hraničících s poškozením památky. Výsledek architektonických zásahů je z hlediska památkové péče závažný také proto, že Místodržitelský palác, spravovaný významnou kulturní institucí, představuje klíčovou památku brněnského baroka.

Kontakty:

Mgr. Michal Konečný, Ph.D., redaktor

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je v Jihomoravském kraji naplňovat poslání odborné instituce památkové péče dané zejména zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Brně zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu a vydává odborné publikace.
